

HABoard – moduł automatyki domowej dla RPi+

Moduł "automatyki domowej" dla Raspberry Pi+. Opisywany projekt ułatwia zastoswanie Raspberry Pi+ w systemach automatyki domowej. Zawiera zasilacz oraz drivery wejść/wyjść, które konwertują poziom napięcia wejściowego na bezpieczny dla naszego mikrokomputera oraz umożliwiają mu sterowanie dołączonymi urządzeniami.

Rekomendacje: płytka przyda się wszystkim, którzy planują zastosowanie Raspberry Pi do sterowania dołączonymi urządzeniami.

Schemat ideowy płytki podzielono na schematy poszczególnych bloków funkcjonalnych, które zostaną omówione oddzielnie.

Ze względu na zasilanie modułu napięciem +12 V DC z typowego zasilacza (w tym buforowego w razie aplikacji wymagającej podtrzymania zasilania) konieczne jest zapewnienie +5 V dla zasilania Raspberry Pi. W tym celu zastosowano przetwornicę obniżająca napięcie opartą o układ scalony ADP2302-50 (U40), której schemat ideowy zamieszczono na rysunku 1. Wejście przetwornicy jest zabezpieczone przed przepięciami diodą D41. Dioda świecąca LD9 sygnalizuje doprowadzenie zasilania. Ze względu na wysoką częstotliwość kluczowania, istotny jest dobór elementów przetwornicy. Filtr wejściowy wykonano z użyciem kondensatorów o obniżonym ESR: CE40 (tantalowy) i C40 w obudowie 1812 z dielektrykiem X5R. Podobne wymagania dotyczą filtru wyjściowego (kondensatory C42, C43), gdzie w miejsce typowego kondensatora elektrolitycznego, zastosowano nowoczesne kondensatory ceramiczne 22 μ F/16 V z dielektrykiem X5R. Przetwornica jest w stanie zapewnić prąd 1,5...2 A wystarczający do zasilania Raspberry i typowych kart Wi-Fi.

Do monitorowania sygnałów cyfrowych zastosowano typowy układ separacji opartej o transoptor, filtr RC i bramkę Schmidta (**rysunek 2**). Układ sprzętowo eliminuje krótkie zakłócenia impulsowe ze styków mechanicznych. W szereg z diodą transoptora włączono diodę LED sygnalizującą obecność napięcia. Do polaryzacji wejść można wykorzystać +12 V zasilające moduł lub napięcie zewnętrzne w wypadku wymaganej pełnej separacji. Wejścia przeznaczone są do sterowania w standardzie NPN. Sygnały wejściowe podzielone są na dwie grupy po cztery wejścia, umożliwia to sterowanie z dwóch osobnych potencjałów z zachowaniem izolacji.

Wyjścia cyfrowe (**rysunek 3**) zrealizowano w oparciu o przekaźniki. Cztery grupy składające się z przekaźnika zwiernego i przełącznego zapewniają elastyczność połączeń. Cewki przekaźników sterowane

VT-5515

- Podstawowe informacje: • Dwie grupy, po cztery wejścia cyfrowe z optoizolacją.
- Cztery wyjścia przekaźnikowe ze stykiem zwiernym 230 V/8 A.
- Cztery wyjścia przekaźnikowe ze stykiem przełącznym 230 V/8 A.
- Interfejs szeregowy RS232.
- Zegar czasu rzeczywistego z podtrzymaniem bateryjnym DS1338.
- Wbudowany zasilacz impulsowy
- 5 V/1,5 A dla Raspberry PI.
- Zasilanie +12 V, możliwa praca z zasilaczem buforowym systemu antywłamanio-

wego. Dodatkowe materiały na FTP:

ftp://ep.com.pl, user: 82218, pass: aagt5gj6
 wzory płytek PCB

Projekty p	okrewne na FTP:
(wymienione	artykuły są w całości dostępne na FTP)
AVT-5513	Moduły do komunikacji szeregowej
	(EP 9/2015)
AVT-1854	RaspbPI_PLUS_GPIO. Moduł
	rozszerzeń GPIO Pi B +
	(EP 6/2015)
AVT-1851	RaspbPI_DAC – przetwornik audio
	dla Raspberry Pi (EP 4/2015)
AVT-1827	RaspbPI_NFC – płytka czytnika RFID
	dla Raspberry Pi i nie tylko
	(EP 9/2014)
AVT-5459	RaspbPI GSM Płytka z modemem
	GSM dla Raspberry PI (EP 7/2014)
AVT-5431,-	32,-33 Moduły rozszerzeń dla
	Raspberry Pi (4) – RaspbPI LCD,
	RaspbPI Relay, RaspbPI LED8 PWM
	Expander (EP 1/2014)
* Uwaga:	• • • •
Zestawy AVT mog	ą występować w następujących wersjach:
AVI XXXX UK to : doc	atkowych.
AVT xxxx A płyt	ka drukowana PCB (lub płytki drukowane, jeśli w opisie aźnie zaznaczono), bez elementów dodatkowych
AVT xxxx A+ pfyt	ka drukowana i zaprogramowany układ (czyli połączenie sij A i wersij UK) bez elementów dodatkowych
AVT XXXX B płyt	ka drukowana (lub płytki) oraz komplet elementów wymienio- w załaczniku ndf
AVT XXXX C to	nic innego jak zmontowany zestaw B, czyli elementy wluto-

Rysunek 1. Schemat zasilacza +5 V

Rysunek 2. Schemat wejść cyfrowych

są z wyprowadzeń GPIO poprzez bufor U1 (ULN2803) zapewniający odpowiednią wydajność prądową.

Moduł wyposażono w interfejs szeregowy w standardzie RS232 oparty o układ MAX3232. Schemat interfejsu zamieszczono na **rysunku 4**. Układ uzupełnia opcjonalny zegar czasu rzeczywistego DS1338 z podtrzymaniem bateryjnym (**rysunek 5**). Przyporządkowanie wykorzystanych przez HABoard wyprowadzeń Raspberry Pi przedstawia **rysunek 6**.

Montaż

Układ zmontowany jest na dwustronnej płytce drukowanej – jej schemat montażowy pokazano na **rysunku 7**. Ze względu na specyfikę zastosowań zastosowałem odmienną konstrukcję mechaniczną. Komputerek Raspberry Pi standardowo jest uzupełniany nakładkami rozszerzającymi jego funkcje. W wypadku sterowania odbiornikami zasilanymi z napięcia 230 V AC lub większej liczby wyprowadzeń, taka konstrukcja jest niestabilna mechanicznie, a przez to niebezpieczna dla użytkownika. W zastosowanym rozwiązaniu, moduł HAB jest stabilną płytą bazową, mocowaną w obudowie za pomocą 8 śrub M3, a płytka Raspberry Pi jest montowana jako moduł poprzez złącze pośrednie GPIO. Stabilność mocowania zapewniają 4 tuleje M2,5 $\times 17.$ Rolę łącza pośredniego pełnią dwa złącza precyzyjne kielichowe

typu ZL307-2×20 o wysokości 7 mm, montowane jedno na drugim. Przy montażu w rozdzielnicy elektrycznej na szynie TS35 płytke HAB można zamocować przy wykorzystaniu uchwytów Weidmuller typu RS100. Budowa mechaniczna zapewnia dostęp do wszystkich złącz Raspberry Pi. Wszystkie zastosowane złącza sygnałowe są rozłączane.

Uruchomienie

Moduł nie wymaga uruchamiania. Należy jedvnie skonfigurować system do obsługi poszczególnych peryferiów. W celu wykorzystania RTC konieczne jest dodanie obsługi magistrali I2C. W tym celu sprawdzamy czy w pliku sudo nano /etc/modules znajduje się definicja i2c-dev. Jeżeli nie, to musimy ją dodać, zapisać zmiany i zrestartować PI. Po uruchomieniu należy pobrać narzędzia odpowiadające za obsługę I2C:

sudo apt-get install python-smbus sudo apt-get install i2c-tools

Po zainstalowaniu, w pierwszej kolejności sprawdzamy w konsoli prawidłowe działanie interfejsu I²C za pomocą polecenia

Wykaz elementów

Rezystory: (SMD 0805) R1...R9, R11, R13, R15, R17, R19, R21, R23, R25: 2,2 kΩ R10, R12, R14, R16, R18, R20, R22, R24: 10 kO R40: 100 kΩ RP10, RP11: 220 Ω (CRA06S08 rezystor PACK 4×) Kondensatory: C1, C18, C19, C30, C41, C50...C54: 100 nF (SMD 0805, X5R, 25 V) C10...C17: 1 nF (SMD 0805, X5R, 25 V) C40: 0,1 µF (SMD 1812, X5R, 50 V) C42, C43: 22 µF (SMD 1206, X5R, 16 V) CE40: 10 µF/35 V (SMD "C") Półprzewodniki: D40: SK33 (dioda Schottky) D41: P6SMB16A (transil 16 V) LD1...LD17: dioda LED, SMD, zielona IS10...IS17: LTV357 U1: ULN2803 (SO18W) U10, U11: HC132 (SO14) U30: DS1338Z (SO8) U40: ADP2302 (SO8TP) U50: MAX3232 (SO16) Inne: BAT: bateria litowa CR1220 z podstawką do druku KEYS3000 GPIO: złącze kielichowe 7 mm, 2×20 pin – 2 szt. IN14, IN58, OUT12, OUT34, OUT56, OUT78: złącze MC5 rozłączane, proste, kompletne, 5×5 mm L40: 6,8 μ H (dławik SMD, SDR1307, 6,8 Ω) PWR: złącze MC5 rozłączane, proste, kompletne, 2×5 mm RL1, RL3, RL5, RL7: RM96P (przekaźnik, styki przełączne, 12 V DC) RL2, RL4, RL6, RL8: RM96Z (przekaźnik, styki zwierne, 12 V DC) RS232: złącze MC5, rozłączane, proste, kompletne, 3×5 mm XT: kwarc 32768 kHz (SMD)

sudo i2cdetect -y 1. Powinno pojawić się urządzenie pod adresem 0x68 - jest to nasz RTC (DS1338). Nastepnie ładujemy moduł zegara:

sudo modprobe rtc-ds1307 sudo bash echo ds1307 0x68 > sys/class/i2c-adapter/i2c-1/ new device

7

8

T2OUT

R2IN

10

9

T2IN

R2OUT

Ustawienia czasu i daty systemowej dokonujemy poleceniem *sudo date.* Zapis czasu systemowego do RTC wykonujemy poleceniem *sudo hwclock –w.* Sprawdzenie poprawności zapisu *sudo hwclock –r.* Aby czas systemowy

			GF	OIO		
_	V33	1		6	2	V50
_	SDA	3		<u> </u>	4	V50
_	SCL	5		<u> </u>	6	GND
_	GPIO4	7		<u> </u>	8	TXD
_	GND	9		<u> </u>	10	RXD
_	GPIO17	11		<u> </u>	12	GPIO18
_	GPIO27	13		<u> </u>	14	GND
_	GPIO22	15		<u> </u>	16	GPIO23
_	V33	17		<u> </u>	18	GPIO24
_	GPIO10	19		<u> </u>	20	GND
_	GPIO09	21		<u> </u>	22	GPIO25
_	GPIO11	23		<u> </u>	24	GPIO8
_	GND	25		<u> </u>	26	GPIO7
		27		<u> </u>	28	
_	GPIO5	29		<u> </u>	30	GND
_	GPIO6	31		<u> </u>	32	GPIO12
_	GPIO13	33		<u> </u>	34	GND
_	GPIO19	35		<u> </u>	36	GPIO16
_	GPIO26	37		<u> </u>	38	GPIO20
	GND	39		<u> </u>	40	GPIO21
	_			0		

Rysunek 6. Przyporządkowanie GPIO

po uruchomieniu Pi był aktualizowany z RTC automatycznie musimy w pliku *sudo nano / etc/modules* dodać linię *rtc-ds1307*, a w pliku *sudo nano /etc/rc.local* dodać linie:

echo ds1307 0x68 > /sys/class/ i2c-adapter/i2c-1/new_device sudo hwclock -s

Należy je umieścić przed poleceniem *exit 0.* Przy kolejnym uruchomieniu PI, czas

zostanie pobrany z RTC bez synchronizacji z zegarem sieciowym.

W korzystaniu z komunikacji RS232 musimy uzyskać dostęp do portu szeregowego, który jest domyślnie zablokowany przez terminal SSH. W tym celu należy edytować plik cmdline.txt *\$ sudo nano* /boot/cmdline.txt i usunąć wpisy dotyczące konsoli console=ttyAMA0,115200

Rysunek 7. Schemat montażowy płytki automatyki dla Raspberry Pi

Wydanie specjalne "Raspberry Pi"

to polski przekład światowego bestsellera na temat słynnego minikomputera

<page-header><section-header><section-header>

To kompendium wiedzy o konfiguracji i sposobach programowania tego uniwersalnego urządzenia oraz prawie dwieście pomysłów i sztuczek aplikacyjnych Nie bedziesz rozczarowany!

Nie musisz być elektronikiem, aby zaprzęgnąć Raspberry Pi

do wykonywania niezliczonych rodzajów funkcji i aplikacji Z tym poradnikiem możesz to osiągnąć!

Raspberry Pi B+ J8 Header

Pin	NAME	NAME	Pin#
02	DC Power 5v	3.3v DC Power 000	01
04	DC Power 5v	GPIO02 (SDA1 , I2C)	03
06	Ground	GPIO03 (SCL1 , I2C)	05
08	(TXD0) GPIO14	GPIO04 (GPIO_GCLK)	07
10	(RXD0) GPIO15	Ground O 🔘	09
12	(GPIO_GEN1) GPIO18	GPI017 (GPI0_GEN0)	11
14	Ground	GPIO27 (GPIO_GEN2)	13
16	(GPIO_GEN4) GPIO23	GPIO22 (GPIO_GEN3)	15
18	(GPIO_GEN5) GPIO24	3.3v DC Power OOO	17
20	Ground	GPIO10 (SPI_MOSI)	19
22	(GPIO_GEN6) GPIO25	GPIO09 (SPI_MISO)	21
24	(SPI_CE0_N) GPIO08	GPIO11 (SPI_CLK)	23
26	(SPI_CE1_N) GPIO07	Ground O 🔘	25
28	(I2C ID EEPROM) ID_SC	D_SD (I2C ID EEPROM)	27
30	Ground	GPI005	29
32	GPIO12	GPI006	31
34	Ground	GPI013	33
36	GPIO16	GPI019	35
38	GPIO20	GPIO26	37
40	GPIO21	Ground O O	39

Rysunek 8. Zaktualizowana lista GPIO

kgdboc=ttyAMA0,115200 oraz edytować plik initab *\$ sudo nano* /*etc/initab* komentując *#* w nim linię *T0:23respawn:/sbin/getty -L ttyAMA0 115200 vt100.* Po wprowadzeniu zmian, należy zrestartować Raspberry.

Dla sprawdzenia działania modułu można wykorzystać WebIOPI. W tym celu należy pobrać oprogramoeanie spod adresu http://goo.gl/CTVEnh i zainstalować je:

\$ tar xvzf WebIOPi-x.y.z.tar.gz

\$ cd WebIOPi-x.y.z

\$ sudo ./setup.sh

Aktualna wersja 0.7.1 nie ma jeszcze obsługi rozszerzonego GPIO (plus), należy więc wykonać pewne modyfikacje plików źródłowych. W pliku ./python/utils/version.py file należy edytować linię 11 i dopisać do niej wartości wyróżnione pogrubieniem:

```
MAPPING[2] = ["V33", "V50", 2, "V50", 3, "GND", 4,
14, "GND", 15, 17, 18, 27, "GND", 22, 23, "V33", 24,
10, "GND", 9, 25, 11, 8, "GND", 7, "DNC", "DNC", 5,
"GND", 6, 12, 13, "GND", 19, 16, 26, 20, "GND", 21]
```

Należy również edytować plik ./htdocs/webiopi.js:

Odszukać linię 76: *this.PINS = Array(27);* zamienić ją na *this.PINS = Array(41);*.

Linię 560 for (var pin=1; $pin \le 26$; pin++) zamienić na for (var pin=1; $pin \le 40$; pin++).

Plik należy skompilować zmiany poleceniem *sudo ./setup.sh skip-apt.* Po kompilacji należy skonfigurować Webiopi do obsługi portu szeregowego. W tym celu w pliku /*etc/webiopi/config* w sekcji DEVICE należy dodać wpis *serial = Serial device:ttyAMA0 baudrate:9600* lub usunąć komentarz # jeżeli wpis istnieje, zapisać zmiany w pliku i uruchomić serwer Webioipi *sudo /etc/init.d/webiopi start.* Po przejściu do przeglądarki internetowej pod adres *http://localhost:8000/* (użytkownik: **webiopi**, hasło: **raspberry**) w linku GPIO-header powinna być widoczna zaktualizowana lista GPIO (**rysunek 8**) oraz po wybraniu linku Serial Monitor, możliwe jest sprawdzenie działania portu szeregowego **rysunek 9**.

Elastyczność Webiopi umożliwia wykorzystanie go w prostych

Web1091 | Serial Monter × + Serial Monitor Serial device : [satisD] > Japu:: Test: SS MASsatd Last ::: Test: SS MASsatd

Adam Tatuś, EP

aplikacjach domowej automatyki poprzez

modyfikację skryptów

w dołączonych przy-

kładach, sposoby wy-

korzystania opisane

są na stronie Wiki projektu oraz na forum.

Rysunek 9. Aktywny port szeregowy